herpy

PILGIFTFROSKER

Peru Poison Frog

Ameerega petersi

Ameerega petersi er en liten, dagaktiv pilgiftfrosk på 24-30 mm fra regnskogen ved foten av Andes i det østlige Peru og det vestlige Brasil. Ryggen er brun med en lys, skrå sidestripe. Arten holdes sjelden, og det finnes bare lite kunnskap om stellet.

Familie: Dendrobatidae Tidligere navn: *Epipedobates petersi; Dendrobates petersi*

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**2-3 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**10-15 år**
Aktiv	**Om dagen**
Levevis	**Bakkelevende**
Biotop	**Regnskog**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskap	**Ingen** Oppdrettede dyr. Viltfangede dyr kan beholde giften lenge
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**45 × 45 × 45 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**25-28 °C**
Temperatur, natt	**21-25 °C**
Luftfuktighet	**70-100 %**
Vann	**Vannskål** dybde 1-2 cm
UVB	**Valgfritt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Små leddyr (spretthaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Utvikling	**Rumpetrollene bæres til vann**
Egglegging	**På bakken**
Egg per legging	**4-16**
Klekking	**10-22 dager**
Larvetid	**70-90 dager** fra klekking til metamorfose
Larvefôr	**Alger/planter og ferdigfôr**
Yngelpleie	**Vokter eggene og bærer rumpetrollene**

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Ameerega petersi er en liten pilgiftfrosk på 24-30 mm fra snute til kloakk; hunnene blir litt større enn hannene. Ryggen er brun, og en blek, gulaktig stripe, ofte med et grønnlig skjær, løper skrått langs siden helt frem til øyet. En hvit eller gulaktig leppestripe går helt frem til snutespissen. De gjennomgående stripene skiller arten fra *Ameerega macero*, der begge stripene er avkortet og ryggen er rød.

Arten ble beskrevet i 1976 av Philip Silverstone som *Phyllobates petersi* og oppkalt etter herpetologen James Arthur Peters. Siden har den stått i *Dendrobates* og *Epipedobates*. Den opprinnelige typeserien viste seg å inneholde en annen art, *Ameerega simulans*, fra det sørøstlige Peru. Formen som før ble kalt *Ameerega smaragdina*, regnes siden 2019 med til *A. petersi*. Hannens rop er uvanlig variert: rekker av enkle, doble eller tredoble toner.

Huden inneholder i naturen alkaloider, blant annet histrionicotoksiner og dekahydrokinoliner, som frosken tar opp fra føden. Dyr som er oppdrettet på vanlige fôrdyr, mangler giften. Vask likevel hendene før og etter arbeid i terrariet.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl

Utbredelse og leveområde

Ameerega petersi finnes i det østlige Peru i elvesystemene rundt Ucayali og Huallaga, blant annet i regionene Huánuco, Pasco og Ucayali, og i det vestlige Brasil i delstaten Acre. Typelokaliteten er landsbyen Santa Isabel ved Río Nevati i Pachitea-systemet i Pasco, omtrent 460 m over havet. Arten er kjent fra flere verneområder, blant andre Yanachaga-Chemillén og Cordillera Azul i Peru og Serra do Divisor i Brasil.

IUCN vurderer arten som ikke truet, selv om skogrydding til landbruk fjerner leveområde lokalt.

> **Naturlig utbredelse:** Peru og Brasil.

LEVEOMRÅDE

Ameerega petersi lever i primær regnskog i lavlandet og ved foten av fjellene, fra omtrent 250 til 800 m over havet. Frosken holder til i løvlaget på skogbunnen, der luften er fuktig og skyggefull, og den finnes ikke i forstyrret skog. Klimaet er varmt og fuktig med regn det meste av året; temperaturen svinger bare lite gjennom året, og nettene er noen få grader kjøligere enn dagene.

Hunnen legger eggene i løvet, og når de er klekket, bærer de voksne rumpetrollene på ryggen til små vassdrag, der de utvikles.

Les mer: Oppdrett av rumpetroll

Stell

TERRARIET

Det finnes bare lite kunnskap om stellet av *Ameerega petersi*, men arten holdes i små antall, og grunntallene for terrariet er kjent. Den stelles som andre små *Ameerega*-arter fra løvlaget i regnskogen. *Ameerega cainarachi* er nært beslektet, og *Ranitomeya imitator* og *Ranitomeya fantastica* lever i samme del av Peru og stiller lignende krav til fuktighet og innredning.

Et terrarium på minst 45 × 45 × 45 cm (lengde × bredde × høyde) passer til et par. Hannen må ha plass til et revir, og froskene klatrer gjerne litt på røtter og greiner. Større er bedre, særlig hvis dyrene skal yngle. Et regnanlegg og en tåkemaskin gjør det lettere å holde klimaet. Glass holder på fuktigheten, men lokket eller fronten må ha nettflater, slik at luften ikke står stille.

Bunnen bygges bioaktiv: et drenslag av leirkuler eller grus nederst, et nett som skillelag og over det en fuktig blanding av kokosfiber, orkidébark og sphagnum. Legg et tykt løvlag øverst; det er froskens naturlige leveområde, holder på fuktigheten og gir skjul. Spretthaler og tanglopper spiser avfall og er samtidig ekstra føde. Innred med bromelier, bregner, mose, korkbark og røtter, slik at det er mange skjul og brutte synslinjer. Det reduserer strid mellom dyrene.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon Les mer: Terrarieoppsett og bioaktiv bunn

TEMPERATUR

Dagtemperaturen er 25-28 °C, og om natten senkes den 3-4 grader til 21-25 °C. Svingningen over året er bare 1-2 grader.

Frosker er følsomme for varme: vedvarende temperaturer over 28 °C er farlige, og en jevn temperatur er viktigere enn det nøyaktige tallet. Plasser terrariet uten direkte sol, bruk en termostat hvis rommet er for kaldt, og flytt det til et kjøligere rom hvis det ikke kan holdes under 28 °C om sommeren. Mål temperaturen med et digitalt termometer nede i terrariet. Vinterdvale er ikke nødvendig.

Les mer: Varme og temperatur Les mer: Vinterdvale og årstider

LUFTFUKTIGHET OG DUSJING

Luftfuktigheten skal ligge på 70-100 %: tett på 100 % morgen og kveld, gjerne med tåke, og omtrent 70-80 % midt på dagen. Sprøyt med osmose- eller regnvann morgen og kveld, eller bruk et tåke- eller regnanlegg på timer. En siste sprøyting om kvelden får skjulte fôrdyr i bevegelse.

Hold luften i bevegelse med god ventilasjon, slik at det ikke oppstår mugg. Blir det for tørt, trekker froskene seg inn i skjul, og huden tørker ut. Det kan være farlig på få dager, så øk fuktigheten med en gang.

VANN OG VANNKVALITET

En lav vannskål på 1-2 cm vann er nok. Skålen må være så lav at en unge kan komme opp av den, og ha stein eller mose i kanten. Bytt vannet ofte, og rengjør skålen med varmt vann uten såpe.

Bruk osmosevann, regnvann eller avklort springvann. Amfibier tar opp vann og stoffer gjennom huden, så unngå såpe, rengjøringsmidler og klor i terrariet. Unngå fossefall med pumpe, som kan svikte og forurense vannet.

LYS OG UVB

Gi et LED-lys med plantevennlig spektrum i 10-12 timer om dagen. UVB er ikke nødvendig for pilgiftfrosker; et svakt UVB-lys (Ferguson-sone 1) er valgfritt.

Gi froskene skygge og skjul, slik at de kan trekke seg bort fra lyset. Velg lys som ikke varmer opp terrariet nevneverdig.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Kosten består av små levende leddyr fra løvlaget. I terrariet brukes vingeløse bananfluer (*Drosophila melanogaster* og *D. hydei*), spretthaler, små tanglopper, mikrosirisser, siktet engplankton og de minste voksmøllarvene. Spretthaler og tanglopper i terrariet gir froskene konstant noe å jakte på.

Unger fôres hver dag, voksne tre til fire ganger i uken med så mange fluer som de spiser på kort tid. Dryss fôret med kalk ved hvert måltid og med et multivitaminpreparat en til to ganger i uken.

Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Hannene i slekten roper og forsvarer små territorier. Det er ikke beskrevet hvordan *Ameerega petersi* oppfører seg i grupper, så et par er den sikreste holdformen. Unger kan holdes sammen til de blir kjønnsmodne; deretter kan det oppstå konflikter, særlig mellom to hanner.

Pilgiftfrosker bør så vidt mulig ikke håndteres: huden er tynn og følsom, og stress svekker dem. Flytt dyrene ved rengjøring med en fuktet, ren beholder, og vask hendene før og etter. Bland aldri arter eller former, da det kan spre sykdommer og gi stress.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hunnen er som regel den største og fyldigste (opptil 30 mm mot høyst 27 mm hos hannen), og hannen kjennes på ropet sitt. Kjønnet kan først avgjøres når dyrene nærmer seg kjønnsmodenhet, og alderen ved kjønnsmodenhet er ikke dokumentert. Hold fire til fem unger, slik at det med stor sannsynlighet er et par blant dem.

PARRING

Paringen er ikke beskrevet for *Ameerega petersi*. I naturen følger yngletiden regnet, og hannen roper fra territoriet sitt og lokker hunnen inn. I terrariet kan en kort periode med mindre sprøyting, der fuktigheten faller til omtrent 70 %, etterfulgt av kraftig sprøyting sette i gang eggleggingen.

EGG OG RUMPETROLL

Hunnen legger eggene på bakken i løvlaget, under blader og i små skjul; en filmboks eller en petriskål under et halvt kokosnøttskall kan brukes som eggleggingssted. Hun legger 4-16 egg per legging. Dette tallet og utviklingstidene under inkubasjon er lånt fra den litt mindre *Ameerega bilinguis*.

Eggene vokes, og når de er klekket, bærer et voksent dyr rumpetrollene på ryggen til vann. I terrariet flyttes rumpetrollene til små beholdere med osmose- eller regnvann ved 24-26 °C, gjerne ett rumpetroll per beholder. De fôres med alger, plantefôr og ferdigfôr til rumpetroll.

Les mer: Inkubasjon av egg

METAMORFOSE

Eggene klekkes etter 10-22 dager, og rumpetrollene når metamorfosen etter 70-90 dager. Når forbena kommer fram, holdes vannet grunt, og det skal være lett tilgang til land og fuktige skjul, slik at de små froskene ikke drukner. Når halen er trukket inn, flyttes de unge froskene til et fuktig terrarium uten dypt vann.

OPPDRETT AV UNGER

De nyforvandlede ungene fôres med de minste fôrdyrene, for eksempel bananfluer av arten *Drosophila melanogaster* og spretthaler, og senere *D. hydei*. Fôr dem daglig, og dryss med kalk og vitaminer. Hold dem fuktig, og gi dem rikelig med løv og små skjul. Unger kan holdes sammen så lenge det er nok plass og fôr; når de nærmer seg kjønnsmodenhet, bør de deles opp i par.

Helse og vanlige feil

Stellefeilene er de samme som hos andre pilgiftfrosker:

- Uttørking: for lav luftfuktighet gir passivitet og tørr hud. Øk fuktigheten, og sprøyt med en gang.
- Overoppheting: vedvarende temperaturer over 28 °C er farlige. Flytt terrariet, eller kjøl det ned.
- Mangler: for lite kalk, D3 eller vitaminer gir deformerte knokler og svake dyr. Bruk tilskudd ved hvert måltid.
- Parasitter og sopp: går en frosk ned i vekt til tross for god appetitt, eller er det hevelser, rødme eller sår på huden, skal den til en veterinær med kunnskap om amfibier.
- Dårlig hygiene: rengjør vannskålen og fjern mugg jevnlig, og hold nye dyr i karantene før de kommer inn til de andre.

Les mer: Karantene og hygiene

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.